

CONTEXTUL TRANSPLANTULUI DE ORGANE. DILEME ȘI CONROVERSE

Raluca-Rusanda DONȚU,

Facultatea Drept

CZU:34:616-089.843

donturusanda03@gmail.com

Este important să „protejăm demnitatea și identitatea fiecărei persoane implicate și să garantăm, fără discriminări, respectul pentru integritatea fiecăruia, precum și alte drepturi și libertăți fundamentale în ceea ce privește transplantul de organe și țesuturi de origine umană”. Astăzi transplantul este considerat ca fiind cel mai eficient tratament pentru pacienții cu insuficiențe de organ (boală în fază terminală). Pe baza principiilor legale și etice recunoscute la nivel internațional și considerând propriile aspecte culturale, religioase și politice, majoritatea statelor au adoptat legi speciale pentru donarea de organe și transplant. Legislația din două state poate prezenta unele diferențe, cum ar fi sistemul de acord de donare sau certificarea decesului, dar, în cele din urmă, toate vor respecta aceleași principii comune, cum ar fi interzicerea comercializării, acordul informat pentru donatorul viu sau alte criterii relevante. Donarea trebuie să fie voluntară și altruistă într-un cadru legal și etic foarte clar definit. Datele donatorilor și ale primitorilor trebuie să fie protejate și să fie asigurată trasabilitatea, cu excepția situațiilor cu relație strânsă între donator și primitor. Asta înseamnă că oamenii, indiferent de condiție socială sau pregătire, trebuie să aibă acces în mod egal la orice fel de procedură de transplant.

Reglementările statelor sunt diverse și complexe, câteva exemple la acest capitol ar fi: În *Statele Unite*, transplantul de organe este reglementat de Legea națională privind transplantul de organe, care interzice cumpărarea și vânzarea de organe și instituie Rețeaua de prelevare și transplant de organe pentru a gestiona alocarea de organe. În *Australia*, transplantul de organe este reglementat de Legea privind țesuturile umane, care instituie Autoritatea australiană pentru donarea și transplantul de organe și țesuturi pentru a gestiona alocarea de organe. Legea prevede, de asemenea, consimțământul donatorilor sau al familiilor acestora și include norme de protecție a donatorilor și a primitorilor. În *India*, transplantul de organe este reglementat de Legea privind transplantul de organe umane, care interzice cumpărarea și vânzarea de organe și necesită consimțământul explicit al donatorilor sau al familiilor acestora. Legea include, de asemenea, norme pentru înregistrarea centrelor de transplant și pentru înființarea unor comitete de supraveghere.

Transplantul de organe în Republica Moldova este reglementat de Legea nr. 42 din 06.03.2008, aceasta prevede consimțământul în scris al donatorilor și alocarea organelor

pe baza urgenței medicale și a compatibilității. Norme detaliate sunt stabilite pentru prelevarea și transplantul de organe, țesuturi și celule, iar drepturile donatorilor și ale primitorilor sunt protejate prin interzicerea traficului ilegal de organe și confidențialitatea informațiilor medicale. Agenția Națională de Transplant, Consiliul Național de Transplant și Comitetul de etică pentru transplant sunt organe care supraveghează și reglementează practica transplantului de organe în Moldova. Scopul legii este să asigure practica etică și sigură a transplantului de organe și satisfacerea nevoilor pacienților în mod corect și echitabil. Diferențele dintre România și Republica Moldova în ceea ce privește transplantul de organe, în ciuda multor asemănări legislative, se prezintă prin faptul că în timp ce ambele țări necesită consimțământul informat pentru donarea de organe, România permite „consimțământul prezumat”, în timp ce RM necesită întotdeauna obținerea consimțământului explicit. De asemenea, criteriile de alocare a organelor pot varia, deoarece fiecare țară ia în considerare factori diferiți. În cele din urmă, cele două țări au semnat un acord de colaborare în 2019 pentru a face schimb de organe între pacienții aflați pe listele de așteptare și pentru a pregăti personalul implicat în activitatea de transplant.

Există mai multe opinii privind modul în care transplanturile de organe pot fi mai bine reglementate, după părerea noastră, unele dintre acestea includ: îmbunătățirea educației și a sensibilizării publicului, proceduri standardizate, o colaborare sporită între țări, reforme juridice și de reglementare, și creșterea finanțării și a resurselor. Pentru a îmbunătăți reglementarea transplanturilor de organe, este necesară o abordare cuprinzătoare care să trateze diferitele provocări și bariere în calea donării și a transplantului.

În concluzie, transplantul de organe reprezintă un progres medical important care are potențialul de a îmbunătăți sănătatea și bunăstarea a milioane de oameni din întreaga lume. Cu toate acestea, este important să ne asigurăm că practicile de transplant de organe sunt ghidate de principii etice și juridice și că sunt concepute pentru a promova binele public și pentru a proteja drepturile și demnitatea tuturor persoanelor implicate.

Bibliografie:

1. Legea nr. 282/2013 privind transplantul de organe, țesuturi și celule de origine umană, modificată (România).
2. Legea nr. 42 din 06.03.2008 privind transplantul de organe, țesuturi și celule umane.
3. Aspecte etice și legislative ale donării și transplantului de organe și țesuturi. Dan Adrian, LUSCALOV
4. VASILE, Gabriel Gicu. *Donația de organe, țesuturi și celule*: Teză de doctor.
5. <https://transplant.gov.md/>- Agenția de transplant
6. Raport anual de activitate- <https://transplant.gov.md/sites/default/files/doc>

Recomandat
Natalia MARKOVA, *lector univ.*